

УТВЪРЖДАВАМ:
ХРИСТО ГРУДЕВ

Заместник областен управител
на област Пловдив

Председател на Постоянната комисия по социална политика

Годишен мониторингов доклад за развитието на социалните услуги в област Пловдив през 2012 г.

Май 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I – ВЪВЕДЕНИЕ	2
Цели и задачи на мониторинга и оценката	2
РАЗДЕЛ II – ОТЧЕТ ПО НАПРАВЛЕНИЯ ЗА 2012 Г.	5
Приоритетно направление 1: Развитие на социални услуги в общността за социално включване и превенция на социалното изключване и изолацията на рисковите групи.	5
Приоритетно направление 2: Деинституционализация и подобряване на качеството на резидентната грижа.....	7
Приоритетно направление 3: Деинституционализация на деца и възрастни хора.....	13
РАЗДЕЛ III – ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПО КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ	21
РАЗДЕЛ IV – ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	22

РАЗДЕЛ I

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият годишен мониторингов доклад за област Пловдив е етап от процеса на стратегическо планиране на развитието на социалните услуги, заложен в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив (2011 – 2015 г.).

Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив (2011 – 2015 г.) е утвърдена от Областния управител, след като е приета от Областен съвет за развитие на област Пловдив с Решение, взето с Протокол № 4 от 16.11.2010 г., и е съгласувана с Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – Пловдив (РДСП). Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в област Пловдив: Областна администрация – Пловдив, общинските администрации и съвети, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане (АСП), местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги и местни граждански организации (НПО). Стратегията е разработена с подкрепата и техническата помощ на УНИЦЕФ.

Стратегията задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. Областната стратегия е основа за разработване на общинските стратегии за развитие на социалните услуги в конкретните общини. През 2011 г. с решения на общинските съвети са приети общински стратегии за развитие на социалните услуги в 17 от 18-те общини в областта. Единствената община в област Пловдив, която и до момента няма приета общинска стратегия за развитие на социалните услуги, е община Марица.

Областната стратегия за социалните услуги цели да превърне област Пловдив в регион с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които допринасят за подобряване на качеството на живота, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за индивидите и общностите в риск.

В рамките на изпълнението на приоритетните направления, заложените мерки и дейности са насочени към развиване и предоставяне на социални услуги на областно ниво, подобряване на достъпа до качествени социални услуги, повишаване на ефективността и ефикасността на системата за социални услуги и използването на различни национални или структурните фондове на Европейския съюз.

Постоянният мониторинг се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни – Областна администрация, общини, Регионалната дирекция за социално подпомагане (РДСП), Дирекциите „Социално подпомагане“, доставчици на услуги.

Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на екипа на Звеното за мониторинг и оценка към Постоянната комисия по социална политика (ПКСП), сформиран със заповед № ЗД-02-48/25.08.2011 г. на Областния управител на област Пловдив.

2. Цели и задачи на мониторинга и оценката

Системата за мониторинг и оценка е ключов инструмент за развитие на политики и програми в социалната сфера и особено за дългосрочни и комплексни интервенции, като Областната стратегия за социалните услуги в област Пловдив. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления и целите, както и за препланирането на оперативните задачи в хода на изпълнението.

Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

2.1. Да осигурява постоянен поток от актуална информация за развитието на социалната среда в област Пловдив чрез:

- Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
- Обратна връзка от целевите групи и преките потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа;

- Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в изпълнението на услугите, възможностите за усъвършенстване и нуждите от обучение и развитие на човешките ресурси.

2.2. Да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво чрез:

- Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности/услуги;
- Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
- Анализ на резултатите от мониторинга в сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие;
- Предоставяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на стратегията – общини, външните доставчици на услугите, свързани сектори и др. за подобряване на дейностите и качеството на социалните услуги.

2.3. Да се изработят комплексни оценки на ефекта и цялостното въздействие от изпълнението на Областната стратегия от гледна точка на целевите рискови групи. Оценката обхваща следните критерии:

- **Ефикасност** на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, спазването на времевия график, планираните / вложените ресурси;
- **Ефективност** – оценка на реалните ползи и ефекти за потребителите на услуги, както и на степента на обхващане на целевите групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности.

Качеството на предоставените социални услуги ще се оценява през призмата на ефекта и ползите за потребителите при задоволяването на техните потребности – индивидуални и общи за рисковата група

- **Въздействие** на областната стратегия върху общия социален контекст, степен на постигане на дългосрочните цели, комплексна оценка на предизвиканите качествени промени в състоянието на социалната среда и рисковите групи;
- **Устойчивост** на дейностите, резултатите и ползите за целевите групи и продължението им след времевата рамка на Стратегията;
- **Релевантност** – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;

2.4. Да осигури системното актуализиране на Областната стратегия, подобряването на политиките за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:

- Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и конкретни цели на интервенцията;
- Препоръки и текуща актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
- Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
- Идентифициране на добрите практики и научените уроци от осъществяването на Областната стратегия и мултиплициране на натрупания опит по места.

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна система за мониторинг и оценка дават реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от потребители на услугите, осигурени от Системата за мониторинг и оценка, са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Основният подход в процеса на мониторинга е участието. Той включва и обратна връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

Ключовите приоритетни направления на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на критичните социални проблеми на жителите на областта.

Избраните за наблюдение **приоритетни направления** включват:

Направление 1 – Превенция за деца и семейства в риск

Включва широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата, превенция на изоставянето и настаняването на деца в СИ; развитие на приемна грижа и осиновяване; работа с деца с поведенчески проблеми, асоциално поведение и насилие; закрила на деца, жертви на насилие, малтретиране и negliжиране; съдействие на деца, отпаднали или в риск.

Направление 2 – Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на подкрепа за пълнолетните лица в неравностойно социално положение чрез осигуряване на достъп до качествени социални услуги в общността, подобряване на достъпа до здравни услуги и образование, получаване на шанс за интегриране на пазара на труда, както и на условия за предоставяне на грижи в домашна среда за старите хора за повишаване на качеството им на живот. Услугите в това направление са насочени към социално включване и интеграция на хора, групи и общности, които се намират в социална изолация.

Направление 3 – Деинституционализация на деца и възрастни хора

Деинституционализацията на грижите за деца и възрастни ще допринесе за коренна промяна на социалните услуги в област Пловдив, закриване и трансформиране на СИ за деца в рамките на Стратегията. Този процес ще се осъществява чрез развитието на широка мрежа от услуги с цел извеждане на децата от СИ, превенция на изоставянето и подкрепа за семействата в риск за подобряване на грижата към децата в семейството.

Предвижда се поетапно намаляване на капацитета на специализираните институции и разкриване на резидентен тип услуги за деца и възрастни без възможност за реинтеграция в семейна среда.

РАЗДЕЛ II

ОТЧЕТ ПО НАПРАВЛЕНИЯ ЗА 2012 г.

Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск

Обща цел: Да се подобри грижата за децата в семейството и да се предотврати появата и развитието на рисковите фактори по отношение на децата

Приоритет 1.1. Да се намали броят на изоставените деца в нужда

Специфична цел 1.1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство

1. Приемна грижа

Постигнати резултати през 2012 г. (Информацията е предоставена от РДСП Пловдив)

През 2012 г. се отбелязва напредък по отношение на развитието на приемната грижа на територията на областта, свързан с промяна в нормативната уредба, влязла в сила от 04.09.2012 г. На основание промяната в Наредбата за утвърждаване на приемните семейства със Заповед № РД01-220 от 19.09.2012 г. на директора на РДСП – Пловдив е сформирана Комисия по приемна грижа. Разработени и приети са Вътрешни правила за работа от КПП. На заседания на Комисията по приемна грижа са вземат решения за утвърждаване на професионални приемни семейства. Изисква се допълнителна информация за изясняване на здравословното състояние на лицата с решение на КПП, с оглед прецизна оценка на годността им да отглеждат дете в семейството. Значително е завишен броят на подадените заявления от кандидати за приемни семейства, което е в резултат от реализирането на ОП РЧР, Проект „И аз имам семейство“ и на приложението на Наредба за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях, обн. в ДВ бр. 68 от 04.09.2012 г. В регистъра на приемните семейства, воден от РДСП – Пловдив, са вписани служебно 35 бр. приемни семейства. До края на ноември 2012 г. са постъпили общо 8 заявления за утвърждаване на приемни семейства и са издадени административни заповеди за утвърждаването на 8 лица/семейства като приемни родители.

Проведени са информационни кампании в общините на територията на областта. Кандидати за доброволни приемни семейства – 2 бр., кандидати за професионални приемни семейства – 2 бр., подадени в община Пловдив. Утвърдени са 10, като 5 професионални приемни семейства са подали заявления в ДСП – Пловдив и 5 професионални приемни семейства – в община Пловдив.

През 2012 г. в професионални приемни семейства, сключили договор с ДСП по чл. 27 от ЗЗД, са настанени 22 деца. От тях 2 са в община Асеновград, 3 в община Карлово, 1 в община Марица, 8 в община Пловдив, 1 в община Първомай, 2 в община Родопи, 1 в община Сопот, 4 в община Стамболийски. Децата, настанени в доброволни приемни семейства, сключили договор по чл. 27 от ЗЗД с ДСП, са 9, като 1 е в община Куклен, 1 в община Марица, 1 в община Родопи и 6 са в община Пловдив.

Проект „И аз имам семейство“, реализиран в изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси“, бюджетна линия BG51PO001-5.2.11 „Приеми ме“, е с обща цел да се подкрепи процесът на деинституционализация на деца, като се създаде и реализира устойчив модел на развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции, и на деца, в риск от изоставяне.

Съгласно Партньорското споразумение, сключено чрез Дирекция „Закрила на детето“ между АСП и общините Асеновград, Карлово, Пловдив, Първомай и Хисаря, стартираният през 2011 г. проект успешно се реализира през цялата 2012 г.

2. Център за обществена подкрепа (ЦОП) – комплекс за социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви. ЦОП е услуга в общността, за която има определен единен стандарт като държавно делегирана дейност, управлявана от общините.

Постигнати резултати:

На 02.03.2012 г. е разкрит Център за обществена подкрепа в град Карлово, пл. „20-ти юли“ № 10, с доставчик „Соник старт“ ООД, с капацитет 30 души, който със Заповед на ИД на АСП №РД-01-748 от 03.07.2012 г. е увеличен на 50 души.

През 2012 г. е разкрит Център за обществена подкрепа в квартал „Столипиново“ – гр. Пловдив, ул. „Елба“ № 3, с доставчик Фондация „Рома – Пловдив“, действащ по проект ОП РЧР, а от 02.10.2012 г. той преминава към държавно делегиране с капацитет 15 души.

На 01.10.2012 г. е разкрит „Дневен център за деца с увреждания“ в град Карлово, пл. „20-ти юли“ № 10, с доставчик „Соник старт“ ООД, с капацитет 25 деца.

Продължава дейността на останалите ЦОП, функциониращи на територията на област Пловдив, които се намират в общините: Асеновград – 1 бр., Пловдив – 2 бр.,

Съединение – 1 бр., Първомай – 1 бр., Садово – 1 бр., Раковски – 1 бр., Хисаря и Кричим по 1 бр.

През 2012 г. в ДДЛРГ „Рада Киркович“ – Пловдив е разкрит „Кризисен център за деца с девиантно поведение и конфликт със закона“ с капацитет 7 места, с годишен делегиран бюджет 50 470 лв. Изграждането на центъра е част от плана за реформиране на институцията. Кризисният център за деца с девиантно поведение и конфликт със закона допълва останалите услуги в общността за социална рехабилитация и интеграция в подкрепа на деца за развиване на уменията им за самостоятелен живот и превенция на рисковото поведение.

Приоритетно направление 2: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи

Обща цел: Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи

Приоритет 2.1. Подкрепа за трудова и професионална реализация на лица и групи в неравностойно положение

Специфична цел: Повишаване на възможностите за успешна трудова и професионална реализация на хората в неравностойно положение в област Пловдив

През 2012 г. чрез бюрата по труда се предлага широк спектър от програми и мерки за обучение, финансирани както от националния бюджет, така и по ОП РЧР. Показателна за това е справката, предоставена от РДСЗ – Пловдив:

	2011	2012
1.Брой лица, получили експертна помощ за започване и изпълнение на собствен бизнес – по ОП РЧР – „В подкрепа на предприемчивите българи“		1074
2.Брой лица, включени в курсове за повишаване на квалификацията.**	1127	3182
а/извън ОП РЧР	443	866
б/по ОП РЧР	684	2316
Схема BG051PO001-2.1.12 – „Адаптивност“	11	155
Схема BG051PO001-1.1.03 – „Развитие“. Проект Нов избор – развитие и реализация“	387	1724
Схема BG051PO001-2.1.11 – „Аз мога“. Проект „Обучение и кариерно развитие“	0	0
Схема BG051PO001-2.1.13 – „Аз мога“. Проект „Обучение и кариерно развитие“	264	3
Схема BG051PO001-2.1.14 – „Аз мога повече“	22	434
3.Брой бенефициенти по проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални програми за заетост и оперативни програми за развитие на човешките ресурси		
А. Извън ОП РЧР	1888	1889
Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“	902	740
Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“	408	453
Национална програма „Помощ за пенсиониране“	0	2
Програма „Старт на кариерата“	24	76

Национална програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания	81	120
Национална програма „Мелпомена“	4	2
Програма „Кредит без лихва за хора с увреждания“	23	15
Национална програма „Активиране на неактивни лица“	0	7
Национална програма „Нова възможност за заетост“	294	272
Програма „Красива България“	37	18
Регионални и браншови програми за обучение и заетост	115	187
Б. По ОП РЧР	516	2210
Схема BG051PO001-1.1.05 – „Отново на работа“. Проект „Детегледач – шанс за реализация с обучение към заетост“	66	66
Схема BG051PO001-1.1.03 – „Развитие“. Проект Нов избор – развитие и реализация“	387	1481
Схема BG051PO001-1.1.06 „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж“	63	663
2. Брой на лицата от рискови групи, назначени като трудови медиатори във населените места с компактно ромско население		
НП „Активиране на неактивните лица“	5	7

** По т. 2 са посочени само лицата, включени в професионална квалификация, и не са включени лицата, които са обучени по ключови компетентности.

От горната таблица се налагат следните изводи: през 2012 г. броят на лицата, включени в курсове за повишаване на квалификацията по ОП РЧР и извън ОП РЧР, е почти 3 пъти по-голям спрямо 2011 г., броят на бенефициентите по НП „Асистенти на хора с увреждания“ е нараснал с 11%, а по НП за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания броят на лицата е увеличен почти 1,5 пъти. Впечатляващо е нарастването на броя на бенефициентите по Схема BG051PO001-1.1.03 – „Развитие“. Проект Нов избор – развитие и реализация“ и Схема BG051PO001-1.1.06 „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж“. Увеличен е и броят на лицата от рискови групи, назначени като трудови медиатори в населените места с компактно ромско население.

Приоритет 2.2.: Осигуряване на достойно съществуване на самотно живеещи възрастни хора

С Постановление № 250 от 11.10.2012 г., считано от 1 януари 2013 г., правителството определи нов размер на минималната месечна работна заплата за страната 310 лв. при пълно работно време и на минималната часова работна заплата 1,85 лв. при нормална продължителност на работното време 8 часа и при 5-дневна работна седмица.

С Постановление № 252 от 11.10.2012 г. правителството определи от 1 януари 2013 г. размер на линията на бедност за страната 241 лв.

Броят на пенсионирани лица към края на 2011 г. е 200 395. Запазва се тенденцията към намаляване броя на пенсионерите. Към края на март 2013 г. по данни на РУ „СО“ – Пловдив пенсия получават 197 878 лица. Изключително тревожен е фактът, че се запазва тенденцията над 50% от всички пенсионери в областта да получават пенсии под линията на бедността, която за 2012 г. е 236 лв. Към края на м. март 2013 г. под 236 лв. пенсия получават 126 785 лица, или 18,56% от населението в област Пловдив и 64% от пенсионирани лица. С основен размер на пенсията под 250 лв. в Пловдивска област са 133 785 лица, или 67,6% от всички пенсионирани лица. По данни от последното преброяване през м. февруари 2011 г. възрастните над 65 години са

повече от децата под 15 години. Демографското остаряване в областта е факт. Делът на населението над 65 години се е увеличил от 16,6% през 2001 г. на 18,6% през 2011 г. Най-застаряваща е община Брезово, следвана от общините Хисаря и Калояново. „Най-млади“ са Сопот, Пловдив и община Кричим. Най-голямо намаление на населението има в общините Карлово, Първомай, Асеновград и Хисаря. Големият брой на хора от третата възраст с ниски доходи налага те да получават адекватни социални услуги съобразно индивидуалните им потребности: социални и диетични трапезарии, помощи за отопление и услуги за обслужване, като личен и социален асистент.

В общините от областта, където таксата за ползване на услугата Дневен център за стари хора (ДЦСХ) е 30% от доходите на потребителя, има слаба заетост, което съответно води до намаляване капацитета на услугите.

Друг важен момент, който е пречка за запълване на този вид социална услуга, са високите изисквания към пакета от документи за кандидатстване.

През 2012 г. капацитетът на ДЦСХ в гр. Пловдив, ул. „Изток“ № 48, с доставчик БЧК, е намален от 40 на 20 със Заповед на ИД на АСП №РД-01-924/24.08.2012 г.

Предприети мерки:

Приоритет 2.2.1: Подкрепа на самотни възрастни хора и хора, изгубили физическата си самостоятелност

Предприети мерки:

Разширяване на услугите в домашна среда: „Домашен помощник“, „Социален асистент“, „Личен асистент“ чрез изготвяне на проекти по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Помощ в дома“. На 03.04.2012 г. Агенцията за социално подпомагане обяви процедура за подбор на проекти BG051PO001-5.1.04 „Помощ в дома“ по приоритетна ос 5: „Социално включване и насърчаване на социалната икономика“, област на интервенция 5.1. „Подкрепа на социалната икономика“. Процедурата цели да създаде устойчив модел за осигуряване на достоен живот и предоставяне на услуги в домашна среда за хора, които са в частична или пълна невъзможност за самообслужване и са в риск от социална изолация. До 14.12.2012 г. по тази схема с АСП са сключили договори общините Асеновград, Пловдив (и 6-те района), Съединение, Първомай, Куклен, Перушица и Калояново.

Всички общини от областта продължават да участват в проект „Подкрепа за достоен живот“. Проектът дава възможност на над 700 лица от областта да ползват качествени услуги в домовете си.

Участие на общините от област Пловдив в проект „Подкрепа за достоен живот“:

ОБЛАСТ/ ОБЩИНА	ОБЩО	МЪЖ	ЖЕНА
1	2	3	4
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
ПОТРЕБИТЕЛИ	730	336	394
ОБЩИНА АСЕНОВГРАД	73	30	43
ОБЩИНА БРЕЗОВО	11	5	6
ОБЩИНА КАЛОЯНОВО	33	10	23
ОБЩИНА КАРЛОВО	68	37	31
ОБЩИНА КРИЧИМ	10	6	4
ОБЩИНА КУКЛЕН	11	5	6

ОБЩИНА ЛЪКИ	10	4	6
ОБЩИНА МАРИЦА	27	18	9
ОБЩИНА ПЕРУЩИЦА	8	3	5
ОБЩИНА ПЛОВДИВ	225	101	124
ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	43	14	29
ОБЩИНА РАКОВСКИ	42	28	14
ОБЩИНА РОДОПИ	39	17	22
ОБЩИНА САДОВО	28	19	9
ОБЩИНА СОПОТ	10	3	7
ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ	52	25	27
ОБЩИНА СЪЕДИНЕНИЕ	16	3	13
ОБЩИНА ХИСАР	24	8	16

Приоритет 2.3.: Услуги за социално включване на лица и семейства в риск
Специфична цел 2.3.1. Осигуряване на грижи за деца и възрастни с увреждания
Предприети мерки:

1. Обхващане от образователната система на децата със СОП чрез обучителни дейности за подготовка на персонала в училищата и изграждане на положителни нагласи у учениците за провеждане на интегрирано обучение.

	Учебна 2011/2012 г.	Към 30.09.2012 г.
Брой деца със специални образователни потребности, интегрирани към РЦПНОВДУСОП	484	501
В начална степен /1-4 клас/	189	209
В основна степен /5-8 клас/	184	183
В средна степен /9-12 клас/	16	12
В детски градини	87	97
Брой консултации – психологическа подкрепа и логопедична рехабилитация	470	РЦПНОВДУСОП има 7 психолози, които работят ежеседмично с 186 деца и 7 логопеди, които работят ежеседмично със 155 деца на ресурсно подпомагане.

Диагноза:	Брой 2011/2012 г.	Брой към началото на 2012/2013 г.
Увреден слух	16	19
Нарушено зрение	23	26
Умствена изостаналост - лека	67	68
Умствена изостаналост - умерена	7	10
Умствена изостаналост - тежка	1	3
Синдром на Даун	7	11
Физически увреждания	9	7

ДЦП	17	16
Множество увреждания	113	135
Обучителни трудности	146	142
Специфични обучителни трудности /дислексия/	7	6
Аутизъм	27	23
Психични разстройства	1	2
Езиково-говорни нарушения	32	27
Други	11	5

Наблюдава се тенденция към увеличаване на броя на деца със СОП на ниво детска градина и начална училищна степен.

Препоръка: Има необходимост от разширяване на базата в Ресурсен център и разкриване на още ресурсни кабинети в училищата.

Информация на РИО на МОН област Пловдив

	Към 30.09.2011 г.	Към 30.09.2012 г.
Деца в ученическа възраст, необхванати от образ. система	-	-
Брой деца, отпаднали от училище през учебната 2010/2011	539	778
Брой деца, обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности;	18 773	24 978
Брой на училищата с осигурена достъпна среда, в т.ч. изградена в отчетния период /цифрата и в скоби/	81	84 (3 през последната година)
Брой деца, посещаващи детски и учебни заведения	20 314	22 621
Деца в детски градини - без предучилищна форма	13 821	10 985
Деца в предучилищна форма - в училище + детска градина	6493 (1633 в училище+4860 в ДГ)	11 636 (2052 в училище + 9584 в ДГ)
Деца в общински и държавни училища - общо	69 288	68 817
Деца в училище - 1 - 4 клас	23 060	23 346
Деца в училище - 5 - 8 клас	23 486	23 540
Деца в училище - 9 - 12 клас	22 742	21 931

Във връзка с ограмотяване и допълнително обучение и обхващане на децата от образователната система МОН финансира редица проекти в област Пловдив (Приложение 1- Таблица от РИО на МОН).

Мярка 2.3.1.2. Изготвяне и изпълнение на социални проекти

Изготвяне на 4 проекта за социално включване чрез повишаване на училищната готовност на деца до 7 години с насоченост към семейства с ниски доходи и от уязвимите групи

През 2012 г. стартира изпълнението на изготвените проекти за социално включване по схема за финансиране по ОП РЧР чрез повишаване на училищната готовност на деца до 7 години с насоченост към семейства с ниски доходи и от уязвимите групи (вкл. деца с увреждания и други специфични потребности) от общините Пловдив, Асеновград, Карлово и Стамболийски. Строителството на Общностен център за деца и семейства в община Асеновград, което бе

започнато в края на 2011 г., през 2012 приключи, като през октомври 2012 г. бе открита детската градина. През 2013 г. предстои оборудването на центъра и разкриване на услугата.

Строителството на Общностните центрове в община Пловдив (на ул. „Вратцата“ № 4) и в община Марица (с. Крислово) започна през 2012 г.

Мярка 2.3.2.1. Изграждане на достъпна среда за хора с увреждания и поддържане и развитие на услугата „Транспортно обслужване на трудноподвижни лица“

Със съжаление трябва да отбележим, че през 2012 г. на територията на област Пловдив не е реализиран нито един проект за изграждане на достъпна среда за хора с увреждания в общинските сгради.

Мярка 2.3.2.2. Създаване на Центрове за социална рехабилитация и интеграция за деца (ЦСРИ)

През 2012 г. е изготвено предложение до ИД на АСП за разкриване на ЦСРИ за деца с увреждания, държавно делегирана дейност към КСУДС – Пловдив, ул. „Неофит Бозвели“ № 38, което е отказано поради липса на средства в републиканския бюджет за 2012 г.

ЦСРИ за мобилни услуги „Различни, но равни“

Това е иновативна услуга в общността, насочена към деца и лица с тежки физически и умствени увреждания с протоколи от ЛКК или ЕР на ТЕЛК, РЕЛК. Доставчик на услугата през 2012 г. е Сдружение „Различни, но равни“. Сдружението има споразумение за сътрудничество с община Пловдив от 23.02.2012 г. и с община Родопи от 31.07.2012 г. за предоставяне на мобилни социални услуги, финансирани от общинския бюджет.

От 01.01.2013 г. е издадена заповед на изпълнителният директор на АСП, с която се разкрива като делегирана държавна дейност с капацитет 20 места и същото седалище в Пловдив.

През 2012 г. е изготвено предложение до ИД на АСП за преминаване на ЦСРИ към КСУ „Олга Скобелева“ към финансиране като държавно делегирана дейност, отказано поради осигурено финансиране за 2012 г.

Приоритетно направление 3: Деинституционализация на деца и възрастни хора

Обща цел: Да се създадат условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в област Пловдив.

Приоритет 3.1. Осигуряване на грижи в семейна среда за деца

Обща цел 3.1.1. Да се постигне намаляване с 90% на броя на децата, отглеждани в специализирани институции в област Пловдив, с цел трансформиране и/или закриване на 7 СИ за деца, и да се подобри качеството на резидентната грижа.

Предвид действащата национална политика в областта на социалните услуги и заложените принципи на „Визия за деинституционализация“ и в изпълнение на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2011-2015 г.“ през 2012 г. е намален капацитетът на голяма част от специализираните институции на територията на областта и са предприети действия от страна на общините в тази посока чрез разработване на подходящи политики и мерки, заложи в Годишните общински планове на всяка една от осемнадесетте общини.

Отчетено е значително намаляване на престоя на децата в Домовете за деца в Пловдивска област. Това се дължи на работата на служителите от ОЗД към ДСП на територията на област Пловдив по отношение на извършване на актуални оценки на потребностите на децата с оглед извеждането им от специализираните услуги и насочването им към алтернативни социални услуги: резидентен тип, настаняване в приемни семейства, реинтеграция в биологични или осиновителни семейства. В резултат на това към месец октомври 2012 г. на територията на област Пловдив са постигнати следните резултати, касаещи специализираните институции за деца:

Община Пловдив

Продължава реструктурирането на Дома за медико-социални грижи за деца от 0 до 3 години по ОП „Регионално развитие, в съответствие с Решение № 57, взето с Протокол № 7 от 17.03.2011 г. на ОбС – Пловдив. То се извършва по стартирания в края на октомври 2011 г. проект „ПОСОКА: семейство“ с конкретен бенефициент МЗ. Проектът се изпълнява по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.10 „Шанс за щастливо бъдеще“: Компонент 1 – Подготовка за реструктуриране на ДМСГД, Приоритетна ос 5 на ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейски социален фонд.

В изпълнение на стратегията „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ – основен документ в процеса на замяна на институционалната грижа за деца с грижа в семейна или близка до семейната среда в общността без ограничаване само до извеждане на децата от институциите, област Пловдив участва в реализирането на следните проекти:

Проект „Детство за всички“

По ОП „Развитие на човешките ресурси“ е отворена операция „Да не изоставяме нито едно дете“, която съдържа 2 компонента: Компонент 1 „Планиране на мерки за деинституционализация“ и Компонент 2 „Предоставяне на социални услуги в общността“. По Компонент 1 ДАЗД в партньорство с АСП и МЗ изпълнява проект „Детство за всички“. Проектът стартира на 02.06.2010 г. и в период от 54 месеца (до м. декември 2014 г.) ще планира и подготви всички страни в процеса до окончателното извеждане на децата с увреждания над 3 г. и младежите от ДМСГД и ДДУИ.

За изпълнение на целите на операцията е включен междинен инвестиционен компонент – подкрепа за общините за изграждане на социална инфраструктура, която ще замени класическите резидентни институции. Инвестиционният компонент се изпълнява със средства от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони чрез ОП „Регионално развитие“ и Програмата за развитие на селските райони.

По ОП „Регионално развитие“ на 26.01.2011 г. е отворена за кандидатстване схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-12/2011 – „Подкрепа за деинституционализацията на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск“. Конкретни бенефициенти по схемата са всички 62 общини, в обхвата на градските агломерации, съгласно Националната карта за резидентни услуги.

Съгласно тази карта на територията на община Пловдив се изграждат 5 Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) с капацитет 14 места всяко и 1 Защитено жилище (ЗЖ) с капацитет 8 места.

Конкретните цели на схемата са:

- Да се подобри социалната инфраструктура в градските ареали, предоставяща услуги в общността на децата и младежите с увреждания, настанени в ДДУИ и ДДФУ, както и деца с увреждания над 3 години от ДМСГД;
- Да се осигури социално включване и равен достъп на децата и младежите с увреждания;
- Да се подкрепи осигуряването на инфраструктурата, предоставяща услуги в общността за деца и младежи с увреждания.

В рамките на проекта „Детство за всички“ са сформирани през март 2011 г. 28 регионални екипи за деинституционализация (РЕД). В състава на РЕД са включени представители на избраните 81 общини, специалисти от РДСП, РЗИ, РИО и местни координатори (общо 165 души). Техните основни задачи са актуализиране на областните стратегии и общински планове за развитие в частта им, касаеща услуги за деца, както и да подпомагат методически общинските власти при създаването и развитието на новите социални услуги, в съответствие със специфичната местна ситуация.

Проект „Деинституционализация на децата от Домовете за медико-социални грижи“

Министерство на здравеопазването, ръководейки се от Визията, разработи своя Концепция за деинституционализация на децата от ДМСГД, която бе приета от Министерски съвет на 1 септември 2010 като допълнение на Концепцията за реструктуриране на системата на болнична помощ. Тази концепция постави насоките за деинституционализация на ДМСГД, критериите за избор на пилотните институции, които ще бъдат затворени и формата на услугите, които следва да се развиват по проектите. ДМСГД – Пловдив, който е на пряко подчинение на МЗ, заедно с други 7, е определен за пилотно реструктуриране.

В рамките на проекта за деинституционализация на децата от ДМСГД също се използва по взаимодопълващ начин финансов ресурс по две оперативни програми – ОП „Развитие на човешките ресурси“ и ОП „Регионално развитие“. Предвидено финансиране по ОПРР е Схема за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1. - 08/2010 „Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавните лечебни и здравни заведения в градските агломерации“ по Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.1: „Социална инфраструктура“ от ОПРР 2007 – 2013 година. Обща стойност на безвъзмездната финансова помощ – 9 970 733 лв. Срок за изпълнение на проекта: 24 месеца; начало 21.07.2011 г. Към настоящия момент след изготвен анализ на ситуацията се обсъжда разкриването на следните услуги за замяна на институционалната грижа:

<p>Семейно-консултативен център</p>	<p>По данни, предоставени от ОЗД Пловдив, броят на децата в риск за 2012 г. е бил 1919. За същия период социалните работници са работили по 56 случая на превенция на изоставянето, от които 13 са приключили успешно. Данните от анализа показват, че е относително висок дялът на изоставените деца, поради липса на подкрепа на семействата за изграждане и развитие на умения за адекватна и пълноценна родителска грижа. Това налага необходимостта от разкриване на семейно-консултативен център, в който ще се предоставят услуги за превенция на изоставянето и подобряване на родителските грижи за децата от уязвимите общности. В рамките на семейно-консултативния център следва да бъде обособен център за ранна интервенция на уврежданията. Данните сочат, че от 6481 деца, родени на територията на област Пловдив, 651 (18%) са деца с различна степен на увреждания. По отношение на децата с увреждания, настанени в ДМСГД Пловдив, при 10% от децата, причината за изоставянето им е тяхното увреждане.</p>	<p>Изгражда се в партньорство: Министерство на здравеопазването и община Пловдив</p> <p>Капацитет 50 места</p>
<p>Дневен център за деца с увреждания</p>	<p>На територията на община Пловдив функционират 2 ДЦДУ с общ капацитет 79, чиято целева група са деца с увреждания над 7 г. Остава необхваната групата на децата с увреждания 0-7 г., което налага необходимостта от разкриване на услугата.</p>	<p>Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив</p> <p>Капацитет 40 места</p>
<p>Център за приемна грижа</p>	<p>Специализирана приемна грижа за спешен прием на бебета. Специализираните приемни семейства трябва да бъдат обучени да се грижат за бебета с лека до средна степен на увреждане. Заместваща приемна грижа – краткотрайна услуга в помощ и подкрепа на другите две групи семейства или при болест или друга причина на самотен родител.</p>	<p>Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив</p> <p>Капацитет 15 места</p>

ЦНСТ за деца с увреждания от 0 – 7 г.	По проект BG161PO001/1.1-08/2010 „Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации“ на МЗ е предвидено в ДМСГД да бъде създадено звено „Майка и бебе“. След извършен анализ на социалните и здравни услуги на територията на област Пловдив, които функционират към момента, и направената констатация за незапълнен капацитет на звено „Майка и бебе“ към КСУДС гр. Пловдив, и с оглед спецификата на профила на настанените към момента в ДМСГД деца, бе отчетена нуждата от замяна на планираното звено с допълнителен втори център за настаняване от семеен тип. Направеният анализ на настанените в ДМСГД – Пловдив деца показва висок процент на деца със средни и тежки увреждания, които се нуждаят от непрекъснати медицински грижи, поради което те не могат да бъдат реинтегрирани или спрямо тях не може да бъде предприета мярка по ЗЗД „Настаняване в приемно семейство“. Малък е и процентът на децата с увреждания, които могат да бъдат осиновени, независимо че същите са вписани в регистъра по осиновяване.	Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив Капацитет 10 места
ЦНСТ за деца от 0 – 7 г.	Социална услуга – резидентен тип, свързана с предоставянето на жизненна среда, близка до семейната, за пълноценното израстване и развитие на деца, за които към момента са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване в семейство на близки и роднини, в приемно семейство или осиновяване. Деца с увреждания.	Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив Капацитет 10 места
Център за майчино и детско здраве	На територията на област Пловдив липсват развити междусекторни услуги. Същевременно е висок процентът на етническото население, което се характеризира с нисък социален статус (ниски доходи, висока безработица, голям брой здравно неосигурени лица и др.). Услугата ЦМДЗ ще покрие нуждата от идентифициране и подкрепа на бременни жени и майки на деца в ниска възраст от уязвими групи, които живеят изолирани и/или не са регистрирани при общопрактикуващ лекар.	Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив Капацитет 100 места
Център по психично здраве	Съгласно предоставените от РЗИ – Пловдив данни са регистрирани 160 поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството, при деца от 1 до 6 г. Същевременно на територията на общината и в областта липсват специалисти със специалност „Детска психиатрия“, което е причина за пренасочване на тежките случаи за диагностициране и хоспитализиране към клиниката по детско-юношеска психиатрия към Александровска болница в гр. София.	Изгражда се в партньорство: МЗ и община Пловдив Капацитет 30 места

Проект „ПОСОКА: семейство“

МЗ изпълнява проект „ПОСОКА: семейство“ BG051PO001-5.2.10-0001 във връзка със сключен на 26.10.2011 г. Договор по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.10 „Шанс за щастливо бъдеще“, Компонент 1: „Подготовка за

преструктуриране на ДМСГД“ от ОП „Развитие на човешките ресурси”, с продължителност 32 месеца.

Във връзка с обезпечаване на дейностите в 8-те пилотни общини по проекта на местно ниво са сформирани мултидисциплинарни екипи от професионалисти с необходимата квалификация и опит: представители на ОЗД към Дирекция „Социално подпомагане“, на МЗ, на РЗИ, директор на ДМСГД и двама представители на екипа на ДМСГД, както и двама представители на община Пловдив, в чийто ресор са социалните услуги за деца и семейства.

Тези екипи изпълняват Дейност 3 от проекта „Основни анализи за подготовка на преструктурирането на ДМСГД. Подготвителни дейности за реинтеграция“ и Дейност 4 „Планиране на конкретни услуги в пилотните области, необходими за преструктурирането на ДМСГД и деинституционализация на децата в тях, разработване на методологии за планираните иновативни услуги“ от проекта. В рамките на тези дейности са сформирани и работят групи за анализи, актуализират се оценките на децата от целевата група и плановете за тях, и ще се изработят актуални регионални планове.

ДДЛРГ „Роза“ в с. Зелениково, общ. Брезово

През 2012 г. в изпълнение на заложените цели в стратегията и с оглед подобряване качеството на предоставената грижа за децата от институциите и създаване на среда, близка до семейната, е намален капацитетът на ДДЛРГ „Роза“ в с. Зелениково, общ. Брезово, от 35 на 29 места;

ДДЛРГ „Рада Киркович“ в гр. Пловдив

Разрешено е намаляването на капацитета на ДДЛРГ „Рада Киркович“ от 60 на 50 места през 2012 г.

ДДЛРГ „Таню войвода“ в гр. Асеновград

Намален е капацитетът на ДДЛРГ „Таню Войвода“ в гр. Асеновград от 56 на 40 места.

ДДЛРГ „Даскал Ботьо“ гр. Калोфер

Закрит е ДДЛРГ „Даскал Ботьо“ през 2012 г. и на 02.03.2012 г. в сградата на Дома е разкрит ЦНСТ за деца с адрес: гр. Калофер, община Карлово, ул. „Старчовец“ № 4, с капацитет 15 и доставчик „Соник старт“ ООД.

ДДЛРГ „Олга Скобелева“ гр. Пловдив

С решение на Общински съвет Пловдив от 20.12.2012 г. от началото на 2013 г. се разкрива Комплекс за социални услуги „Олга Скобелева“, находящ се на бул. „Марица“ № 142, който обединява следните социални услуги:

- Дом за деца, лишени от родителска грижа – капацитет 50 места;
- Дневен център за деца с увреждания – капацитет 54 места;
- Кризисен център за деца, жертви на насилие – капацитет 10 места;
- Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания с адрес ул. „Генерал Тотлебен“ № 22 – капацитет 10 места.

В годишния план на община Пловдив за 2013 г. се предвижда капацитетът на ДДЛРГ „Олга Скобелева“ да се намали на 35 места, като чрез компенсирана промяна се разкрие като делегирана държавна дейност „Център за социална рехабилитация и интеграция за подготовка за трудова роля и социално включване на младежи“.

Резидентен тип услуги

Развиват се алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентен тип грижа в среда, близка до семейната, за деца, които не могат да бъдат изведени в семейна среда, чрез изграждането на ЦНСТ от семеен тип. В тази посока е отчетена висока активност на голяма част

от общините на територията на област Пловдив, кандидатствали по проекти по ОП „Регионално развитие 2007 – 2013“.

Постигнати резултати по проектите през 2012 г.:

Община Пловдив

Продължава реализирането на проекта по ОП „Регионално развитие 2007-2013“, Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.1. „Социална инфраструктура“, по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални услуги за деца в риск“, чрез реализирането на който е предвидено изграждането на 5 ЦНСТ и Защитено жилище за деца с увреждания над 3 години, настанените в ДМСГД и деца и младежи, настанени в ДДУИ.

Община Асеновград

В изпълнение на дейностите, планирани по тази точка от областната стратегия и заложиени в Годишния план за развитие на социалните услуги в община Асеновград, е отчетено кандидатстване по проект за изграждане на Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания. Проектът е разработен и съгласно Решение № РД02-14-2236/01.11.11 г. на МРРБ, като община Асеновград е сред първите 26 одобрени общини. Реализацията на проекта продължава и през 2012 г.

Община Брезово

Във връзка с изпълнен проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“, схема за безвъзмездна финансова помощ „Социални услуги за социално включване“, компонент „Социални услуги за деца в риск“, през 2012 г. по предложение на РДСП – Пловдив със заповед на ИД на АСП – София е разкрит Център за настаняване от семеен тип „Дом за нашите деца“ в гр. Брезово, като делегирана от държавата дейност, с капацитет 10 лица, в който са настанени деца от 7 до 13 години, изведени от ДДЛРГ „Роза“, с. Зелениково и ДДЛРГ „Даскал Ботьо“, гр. Калофер.

Община Първомай

Стартиралото през 2011 г. изграждане на ЦНСТ на територията на община Първомай продължава и през 2012 г.

Община Стамболийски

През 2012 г. община Стамболийски е в процедура по откриване на Център за настаняване от семеен тип за деца в риск. Общината участва в проект за изграждане на Център за настаняване от семеен тип на територията на общината по Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схема: BG161PO001/1.1-12/2011 г. „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги на деца в риск“.

Дирекциите „Социално подпомагане“ на територията на област Пловдив работят активно за предотвратяване на изоставянето на деца в специализирани институции и деинституционализацията им. По данни на РДСП в осемнадесетте общини на територията на област Пловдив се наблюдава следната тенденция:

Година	Деца, настанени в специализирани институции	Деца, реинтегрирани в биологичните семейства	Настанени в семейства на близки и роднини за година	Осиновявания
месец 10 2011 г.	226	46	132	52
месец 10 2012 г.	147	74	76	51

Благодарение на добрата координация между институциите по отношение на реинтеграцията на деца в биологичните им семейства през 2012 г. се забелязва значително завишаване на броя на децата, успешно реинтегрирани в биологичните им семейства. През 2012 г. броят на успешно приключилите случаи по реинтеграция е 74, в сравнение с 2011 г., когато са били реинтегрирани 46 деца. Запазва се броят на осиновените деца и значително е намален броят на децата, настанени в специализирани институции.

Специфична цел 3.1.3 Да се подпомогне интеграцията на младежите, напускащи специализирани институции

Мярка 3.1.3.2. Разкриване на преходни и наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот

Мярка 3.1.3.3. Изграждане на защитени жилища за извеждане от СИ на младежи с увреждания и младежи без подкрепа от семействата им (сираци и младежи, отглезани в СИ). Тази мярка предвижда разкриването на услуги от резидентен тип за деца и младежи, за които не е възможно да бъде осигурена семейна среда.

Постигнати резултати:

С решение № 1278/13.07.2011 г. на ОбС – Асеновград е дадено съгласие да се разкрие социална услуга „Преходно жилище“ към ДДЛРГ „Таньо войвода“, но през 2012 г. услугата не е одобрена за държавно делегирано финансиране.

Проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“, стартирал на 14.12.2011 г. на територията на областта.

По проекта е изготвен анализ за степента на готовност на местно равнище за прилагане на интегриран модел за социално включване на лица от целевата група по операция „Живот в общността“ (лица, настанени в ДДЛРГ, лица с психични разстройства, умствена изостаналост и физически увреждания, които чакат за настаняване в специализирана институция). В резултат на направения анализ е предложено да бъдат разкрити 11 социални услуги в 8 общини от областта.

В изпълнение на заложените дейности за развитие на социалните услуги в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги 2011 - 2015 г.“ през 2012 г. от РДСП – Пловдив са изготвени 3 предложения за разкриване на социални услуги в областта:

Преходно жилище в гр. Калофер, ул. „Старчовец“ № 4

Кризисен център в гр. Калофер, ул. „Старчовец“ № 4

Преходно жилище, гр. Асеновград, ул. „6-ти януари“ № 14

По данни на РДСП – Пловдив през 2012 г. децата, настанени в резидентни услуги в областта, са 68, от които 10 са в ЦНСТ, гр. Брезово, 15 – в ЦНСТ, гр. Калофер, и 31 – в община Пловдив.

През 2012 г. от дирекциите „Социално подпомагане“ на територията на област Пловдив са издадени направления и са насочени за ползване на социални услуги 960 деца и семейства, като броят на издадените направления за 2011 г. е бил 1083. Според ОЗД към ДСП по-големият брой издадени направления през 2011 г. се дължи на факта, че тогава е имало по-малко услуги и за да може повече нуждаещи се да ползват такива, са издавани направления за краткосрочни услуги, а

през 2012 г. с нарастване броя на услугите на децата с увреждания с ТЕЛК са издавани направления за дългосрочни услуги към дневните центрове.

В резултат на усилията и работата на всички институции, имащи отношение към работата с деца и семейства, се отбелязват следните резултати във връзка със заложените дейности в Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2011 – 2015 г.:

- увеличаване на броя на децата, настанени в приемни семейства, като за 2011 г. те са 17 на брой, през 2012 г. – 22;
- намаляване на броя на децата, настанени в семейства на близки и роднини, като за 2011 г. те са 132, а за 2012 г. – 76;
- запазва се броят на осиновените деца: за 2011 г. са 52, за 2012 г. – 51 деца;
- намаляване на броя на децата, настанени в специализирани институции, като за 2011 г. са 226, за 2012 г. – 147 деца;
- увеличаване на броя на децата, реинтегрирани в биологичните им семейства, като през 2011 г. са 46, а през 2012 г. – 74;
- увеличил се е броят на децата, отпаднали от училище: през учебната 2010 – 2011 година те са 539, а през учебната 2011/2012 г. – 778.

Въз основа на гореизложената информация могат да се направят следните изводи: положителна е тенденцията по отношение на увеличаване на броя на децата, настанени в приемни семейства, и децата, реинтегрирани в биологични семейства, и намаляването на броя на децата, настанени в СИ. Обаче има обезпокоително нарастване на броя на децата, отпаднали от училище.

Приоритет 3.2.: Развитие на услуги в общността за възрастни хора

Специфична цел: Намаляване на броя на лицата, желаещи да постъпят в СИ, чрез разкриване на услуги в общността

Социални трапезарии

Чрез одобрен проект на БЧК от Фонд „Социално подпомагане“ на МТСП в община Пловдив се хранят 58 социално слаби лица. По проект „Обществени трапезарии“ се финансират и други 7 общини в област Пловдив: Кричим – капацитет 90 лица, Куклен – капацитет 34 лица, Карлово – капацитет 107 лица, Сопот – капацитет 98 лица, Баня – капацитет 90 лица, Асеновград – капацитет 17 лица, Лъки – 45 лица. Услугите са насочени към самотно живеещите лица, които имат доказано ниски доходи или нямат такива, и се радват на много добър прием от страна на потребителите. Необходимо е разширяване на услугата „Социална трапезария“ и продължаване на функционирането на услугата „Обществена трапезария“ в общините на територията на област Пловдив и през 2013 г.

Социален патронаж

Традиционна услуга за община Пловдив със запълнен капацитет от 400 места. Услугата е развита и в общините: Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Перушица, Първомай, Раковски, Родопи – с. Брестовица, Сопот, Стамболийски, Хисаря. Дейността на услугата „Домашен патронаж“ се разшири чрез възможността да се изградят „Звена за услуги в домашна среда“ по схема за финансиране „Помощ в дома“ по ОП „Човешки ресурси“.

Осигуряване на обслужване в домашна среда за възрастни хора и лица с увреждания:

Проектът „Подкрепа за достоен живот“, стартирал на 08.10.2010 г., продължи действието си и през цялата 2012 г. На базата на формиран индивидуален бюджет се прилага нов подход за предоставяне на услуги в семейна среда.

В областта бенефициенти по проект „Помощ в дома“ са общините Асеновград, Куклен, Калояново, Карлово, Пловдив, Перушица и Първомай. В края на 2012 г. общините са сключили договор с АСП, като проектът се реализира от началото на 2013 г.

През 2012 г. община Пловдив е подкрепила 9-те клуба на пенсионера в град Пловдив при организацията на мероприятията за отбелязване на Международния ден на възрастните хора – 1-ви октомври, и във връзка с Годината на активното старееие.

През 2012 г. за Кризисен център за жени, жертви на домашно насилие, трафик и насилствена проституция“ на ул. „Изток“ № 48 е финализирана процедурата за прерастване на дейността в държавно делегирана със Заповед на ИД на АСП № РД-01-909/23.08.2012 г.

През 2012 г. със Заповед на ИД на АСП № РД-01-922/24.08.2012 г. в гр. Пловдив е разкрит „Приют за бездомни лица“ на ул. „Генерал Радко Димитриев“ № 33 с доставчик община Пловдив и капацитет 10 места след намаляване на капацитета на ЦВН гр. Пловдив, ул. „Генерал Радко Димитриев“ № 33 от 20 на 10 места със Заповед на ИД на АСП № РД-01-923/24.08.2012 г.

Най-точна представа за функциониращите социални услуги на областно ниво дава „Карта на социалните услуги в област Пловдив по видове към края на 2012 г.“ (Приложение 2).

РАЗДЕЛ III

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПО КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ, ЗАЛОЖЕНИ В ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

№	Индикатор	Резултат
1	Намаляване броя на лицата с увреждания в институциите в сравнение с 2011 г.	Не е постигнат очаквания резултат от 3% намаляване на броя на лицата с увреждания в институциите Извод: в съществуващите 6 СИ за лица с увреждания се наблюдава запазване на капацитет и заетост
2	Повишаване на качеството на грижа чрез развиване на професионалните умения и повишаване на квалификацията на персонала, работещ в институциите	Ръководителите на услугите, съвместно с общините осигуряват възможности за обучение с цел повишаване на квалификацията на персонала
3	Създаване и развитие на нови социални услуги в общността на местно ниво, насочени към хората с увреждания	По този индикатор добро изпълнение има в Община Пловдив, тъй като общината финансира голям спектър услуги-местни дейности, както и в общините, които поддържат и развиват традиционната услуга Домашен социален патронаж
4	Увеличаване на броя деца, ползващи алтернативни услуги	Намалял е броят на децата, ползващи алтернативни социални услуги.
5	Увеличаване на броя на хора с увреждания, ползващи услуги в дневни центрове	Дневните центрове за хора с увреждания са с пълен капацитет
6	Увеличаване на броя на адаптираните за нуждите на хората с увреждания общински обекти	През 2012 г. е завършено изграждането на достъп в Етнографския музей – град Пловдив.
7	Брой разкрити нови социални услуги в населени места извън Пловдив и процентно разпределение на услугите	Наблюдава се увеличение на разкритите извън Пловдив социални услуги. Социалните услуги все още не са

		равномерно разпределени на територията на областта. Голяма част от услугите са съсредоточени в Областния център. „Малките“ общини нямат стимули да развиват услуги в общността.
8	Степен на изпълнение на планираните дейности – не малко от 60%	Постигнато е само в общините Пловдив и Асеновград. При останалите общини планираните дейности не са изпълнени поради липса на финансиране.

РАЗДЕЛ IV ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Изводи и резултати:

През 2012 г. бяха анкетирани общо 467 души, ползващи 62 социални услуги, делегирани от държавата дейности, на територията на област Пловдив с капацитет 2396 места към края на 2012 г. От направената анкета на тези лица, представляващи 19,5% от потребителите, се налагат следните изводи:

1. Липсва достатъчно широка разгласа за предоставяните социални услуги. Около 80% от анкетираните потребители са научили за наличието на социалните услуги от общинските администрации и от дирекциите „Социално подпомагане“, а останалите са научили от роднини и приятели.
2. По отношение на критериите, отговарящи на изискванията на потребителите за качество на социалната услуга, 75% от анкетираните посочват материалната база, здравните грижи, санитарно-хигиенните условия, храненето.
3. Почти всички потребители са отговорили, че са доволни от държането на служителите в съответната социална услуга.
4. Препоръки са дали малко потребители, като те се отнасят към конкретната услуга, която ползват, например:
 - По-често логопед да посещава ЦОП – гр. Кричим.
 - Да не се налага подаване на молба до ОЗД, за да се ползват услугите на ЦОП – гр. Кричим.
 - Разнообразяване на храната – Домашен социален патронаж (Кричим)

Като цяло, болшинството от анкетирани са доволни от качеството на предоставяната услуга, както и от организацията на самия процес на работа.

На база на изпълнението на общинските годишни планове за 2012 г. бе констатирано, че не са реализирани услуги, заложиени за изпълнение през 2012 г. в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2011 – 2015“, както следва:

По отношение на изпълнение на общинските и областната стратегии:

- **Община Асеновград:** ДЦВХУ, ЗЖ за ДДЛРГ, ЦНСТ за деца
- **Община Брезово:** ЦНСТ за деца от 3 до 7 г. в ДДЛРГ „Роза“, с. Зелениково
- **Община Калояново:** ЦОП
- **Община Карлово:** ПЖ за ДДЛРГ в Калофер
- **Община Марица:** Общностен център

- **Община Пловдив:** ЦСРИ за лица със зависимости, ЦНСТ за деца с увреждания от ДМСГД – Пловдив (предстои изграждането му през 2013 г. по Проект „Детство за всички“), ЦНСТ и ЦСРИ за деца с увреждания към ДДЛРГ „Олга Скобелева“ (предвидени в годишния общински план за 2013 г. да бъдат разкрити чрез компенсирана промяна), Общностен център за деца в кв. Столипиново.
- **Община Първомай:** Бюро за социални услуги, ДЦДУ, ДЦВХУ, ЦСРИ, 3 ЗЖ за лица с увреждания и Хоспис /поседните 5 е трябвало да стартират през 2011г./, ЦНСТ за деца за 2012г.
- **Община Родопи:** Център за обществена подкрепа с капацитет 20 лица не е разкрит поради липса на финансиране от държавния бюджет и невъзможност на общината да поддържа със собствени средства подобна услуга. Същият е заявен за втори път като делегирана от държавата дейност за 2013 г.
- **Община Садово:** Хоспис, ЦСРИ за деца с увреждания
- **Община Сопот:** ЗЖ за лица с увреждания, ЦНСТ за деца с увреждания
- **Община Хисаря:** ЦНСТ за деца.
- Останалите 7 общини от област Пловдив не са планирали услуги, които да разкрият през 2012 г.

Основна причина за горното изпълнение на годишните планове е неотпускане на средства за разкриване на нови услуги като ДДД, дори и след изпълнение на проекти с финансиране от ЕСФ по ОП РЧР.

По отношение на планирането, управлението и оценката:

- Продължават да съществуват регионални диспропорции в картата на наличните социални услуги. 34 от всички услуги в област Пловдив са съсредоточени предимно в областния център. Равномерно разпределени на територията на областта са единствено 12-те Центъра за обществена подкрепа, които са добра възможност за реализиране на процеса по деинституционализация на услугите за деца. Към края на 2012 г. на територията на област Пловдив има 6 ДДЛРГ с капацитет 309 места, което показва, че въпреки закрития ДДЛРГ в гр. Калофер има още много работа по закриването на тези институции.
- Недостатъчно е предлагането на резидентен тип социални услуги: в Пловдивска област има 4 защитени жилища с капацитет 48 места, 1 Звено „Майка и бебе“ с капацитет 9 места, 2 бр. наблюдавани жилища с капацитет 28 места, 1 преходно жилище с капацитет 15 места и 3 ЦНСТ-та с капацитет 40 места.
- Ограничен е достъпът до предоставяните социални услуги на големи уязвими групи, особено от малките населени места и населените места в отдалечени райони.
- Липсват почасови услуги, както за деца, така и за лица и техните семейства, отговарящи на изведените потребности на областно ниво.
- Като основен доставчик на социални услуги продължават да бъдат общините, с изключение на областния център, Карлово и Първомай, където има добри практики за възлагане на управлението на социалните услуги на НПО.
- Няма практика за системно проучване и оценка на потребностите на уязвимите групи на областно и общинско ниво.
- Слабо е развит интегрираният подход в планирането и предоставянето на социалните услуги: междусекторното взаимодействие на социални, здравни и образователни услуги, жилищна политика.
- Налице са положителен опит и резултати в предоставянето на услуги, финансирани от различни програми и проекти. Констатира се липсата на устойчивост на социалните услуги, които не се финансират от републиканския и общинските бюджети, след приключване на проектите. Нещо повече, **липсата на финансови възможности за осигуряване на устойчивост на проектните дейности, след като приключат проектите, възпира общинските администрации, особено в малките общини, да разработват социални проекти.**
- Налице е ниска ангажираност на общинските администрации по отношение на упражняването на контрол върху предоставяните социални услуги (освен по спазване на критериите и стандартите и по отношение на ефективността им), както и на ежегодното

мониториране на същите, с цел планиране на нови или промяна на съществуващите услуги. Изключение правят общините Пловдив и Асеновград. Този процес възпрепятства изпълнението на приетите от общинските съвети общински стратегии, което не е в синхрон с държавната политика за деинституционализация на деца и лица.

- Въпреки разкритите услуги в общността, деинституционализацията за възрастни не е започнала. В област Пловдив работят 6 дневни центъра за стари хора с капацитет 185 места и 1 дневен център за възрастни с увреждания.

По отношение на развитието на човешките ресурси:

- Липсват програми за развитие на човешките ресурси, които работят в системата на социалните услуги на ниво доставчици, общини и област.

2. Препоръки:

- Да се извърши актуализация на общинските стратегии 2011 – 2015 г. по отношение на развитие на мобилни социални услуги, които да се предоставят чрез ЦОП, ЦСРИ и др.
- Всяка община да изготви годишен план за календарната 2014 год., в който да бъдат взети предвид реалностите откъм сграден фонд и потребности от социални услуги.
- Да се осигурят възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, в това число и със страни от Европейския съюз с цел развитие на капацитета на екипите, ангажирани с управление на социалните услуги, и на доставчиците.
- Приемната грижа да бъде приоритет в работата на всички ОЗД, ЦОП и общински екипи по схема за финансиране „Посока семейство“.
- Да продължи реформирането и реструктурирането на съществуващите специализирани институции за деца и лица.
- Да продължи ефективното използване за финансиране от Структурните фондове на ЕС и усвояване на средства от различни национални и донорски програми в областта на социалните услуги.
- Да се осигури стимулиране на участието на всички заинтересовани страни в процеса на планиране и предоставяне на социални услуги.
- Да се разкрият съпътстващи услуги, които да обхванат целевите групи: деца, деца с увреждания и лица, напускащи специализираните институции, и да бъдат в подкрепа на процеса на деинституционализация.
- Да се разкрият междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от една община, чрез изграждане на междуобщинско партньорство.
- Да се иницират и развият смесени междусекторни услуги и/или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.
- Всяка общинска администрация да осъществява мониторинг на услугите на общинско ниво и след изготвяне на анализ за резултатите от ефективността им да се използват възможностите на компенсиранияте бюджети за откриване на нови и/или промяна на вида на действащите услуги.

Докладът е изготвен от оперативния екип
на Звеното за мониторинг и оценка към
Постоянната комисия по социална политика
към Областен съвет за развитие на област Пловдив